

**CONCEPTVERSLAG VAN DE INFORMATIEBIJeenKOMST MINDER REGELS -
MINDER HANDHAVING VAN DE COMMISSIE BESTUUR, GEHOUDEN OP
16 APRIL 2015 IN HET STADHUIS TE HAARLEM**

Aanwezig de leden:

de heer J.J.L. Amand (Trots), de heer G.B. van Driel (CDA), de heer J. Fritz (PvdA), de heer F.H. Garretsen (SP), de heer B. Gün (GLH), mevrouw D. Huyse (GLH), mevrouw D. Leitner (D66), mevrouw D. van Loenen (PvdA), de heer M.J.A.E. Rijssenbeek (D66), mevrouw H.A. van der Smagt (VVD), de heer T.J. Vreugdenhil (CU), de heer J. Vrugt (AP), mevrouw L. van Zetten (HvH)

Mede aanwezig:

mevrouw A. Ramsdijt (voorzitter), burgemeester B. Schneiders, mevrouw M. Blaauboer (secretaris)

Presentatie: mevrouw M. Patist-Verheij en de heer K. Roos (DV/VVH)

Verslag: de heer G-J. Timmermans

De **voorzitter** schetst de aanleiding voor deze bijeenkomst. In het coalitieprogramma is een bezuiniging van 800.000 euro op vermindering van regels en bijbehorende handhaving overeengekomen. Een eerste voorstel vond echter geen draagvlak in de raad. Daarom voelen de burgemeester en de ambtenaren de behoefte om bij de commissie te verkennen in welke richting nu verder moet worden gezocht.

Presentatie Minder regels – Meer handhaving

Mevrouw **Patist** en de heer **Roos** willen met deze presentatie de samenhang tussen de Opinienota en de bijlagen verduidelijken. Vóór de verkiezingen heeft de raad een kerntakendiscussie gevoerd. Daarvoor zijn verschillende pakketten geïnterpreteerd. Voor regels en handhaving ging het om Pakket 4. De coalitie heeft afgesproken op dat pakket acht ton te gaan bezuinigen. Bij de begroting is een voorstel ingediend dat nu als bijlage 1 bij de nota is opgenomen. Daar ging het niet alleen om een reductie van regels en bijgevolg van handhaving, maar ook om verhoging van de efficiency door meer digitalisering, verhoging van de inkomsten uit precario en bezuinigingen op het Actieprogramma Integrale Veiligheid. Dat voorstel is door de raad echter afgewezen. Op 28 mei wil het college een nieuw stuk ter discussie aan de commissie voorleggen. Dat zal een uitwerking zijn van de richting die de commissie in deze bijeenkomst aangeeft. Het is de bedoeling op 27 augustus een concepttraadsbesluit in de commissie Bestuur te bespreken, zodat besluitvorming in de raad van 10 september kan plaatsvinden.

Om een goede afweging te kunnen maken is informatie nodig over de huidige inhoud van Pakket 4, over de ruimte die er is om te bezuinigen, over de impact en over de mogelijke richtingen. Al die informatie is in de stukken te vinden. Voor 2015 is de oplossing gezocht in incidentele maatregelen op het gebied van formatie en budget.

Pakket 4 omvat vier onderdelen:

- vergunningen gemeentelijke regelgeving: terrassen, evenementen, markten etc.;
- bepalingen APV inzake openbare omgeving: honden, fietsen, meeuwen, afval etc.;
- toezicht jeugd, drank en horeca, en opvanglocaties;
- bepalingen bebouwde omgeving: illegale bouw, brandveiligheid, milieu, kinderopvang.

Het gaat in totaal om 28 fte en op het eerste gezicht een bezuinigingspotentieel van 3,5 miljoen euro. In bijlage 2 zijn deze punten uitgesplitst waarbij mogelijkheden en consequenties van bezuinigen kort staan aangegeven. Daarbij moet men wel in gedachten houden dat regelgeving en handhaving geen doelen op zich zijn maar een beleidsdoel dienen: veiligheid, openbare orde, leefbaarheid, gezondheid, milieu of welstand. Dit zijn de meest voor de hand liggende doelen, die ook niet echt ter discussie staan: iedereen wil dat het veilig is en leefbaar, dat mensen gezond zijn en het milieu goed blijft en dat het monumentale karakter van de stad behouden blijft. Het gaat niet alleen om veiligheidsbeleid. In bijlage 2 is duidelijk te zien dat het afschaffen of verminderen van regels een fors aantal beleidsterreinen raakt.

Een volgende vraag is waar de gemeenteraad invloed op kan uitoefenen. Als het gaat om regelgeving gaat het alleen om de APV en de verordeningen. Aan de Rijksregelgeving (Wabo, Wet kinderopvang, Wet Milieubeheer) kan de raad niets veranderen, al is daar wel enige beleidsvrijheid bij de handhaving. Bij de handhaving geldt wel een beginselplicht en kunnen de verschillende inspectiediensten (ILT, VWS, Provincie) de gemeente corrigeren als de handhaving nalatig bevonden wordt. Bij het integrale veiligheidsbeleid heeft de raad een discussie gevoerd over de prioriteitenladder, waarbij is vastgesteld dat de gemeente wel moet optreden als er een verzoek tot handhaving komt. Dat is de beginselplicht die geldt als een ondergrens van de handhaving.

Als deze beleidsruimte vertaald wordt in fte en euro's, blijkt het beïnvloedbaar deel maximaal 1,7 miljoen van het budget van 3,5 miljoen euro. Daar staat dan wel een inkomstenderving aan leges tegenover van tussen de 50.000 en 70.000 euro. Het gespecificeerde overzicht daarvan is te vinden in bijlage 3. In bijlage 2 staat per regel vermeld wat de afschaffing zou betekenen in termen van fte. Die kan men dus bekijken als men wil komen tot keuzes uit de beïnvloedbare regelgeving en handhaving.

De heer **Fritz (PvdA)** constateert dat men zich bij de verkiezingen en coalitiebesprekingen dus heeft laten leiden door een verkeerde voorstelling van zaken. De indruk was immers gewekt dat het hele budget van Pakket 4 – dus 3,5 miljoen euro – bekeken zou kunnen worden op bezuinigingsmogelijkheden. Dat blijkt nu dus minder dan de helft te zijn.

De heer **Roos** zegt dat het theoretisch mogelijk zou zijn het budget volledig te schrappen, maar dat het de gemeente zou komen te staan op flinke tikken van de rechter, het Rijk en inspecties. Bij dat bedrag van 1,7 miljoen komt de gemeente niet echt in de knel met de wettelijke plichten. Er blijft echter een grijs gebied over. Enerzijds is het onmogelijk om op elk gebied alles te handhaven, anderzijds bepalen rechters en inspecties ondergrenzen in de uitvoering.

Mevrouw **Van der Smagt (VVD)** merkt op dat er ook grenzen zijn aan de zelfregulering waar veel mee geschermd wordt, zeker waar het gaat om leefbaarheid. Een burger is niet gerechtigd het autowrak van zijn buurman weg te laten slepen. Daar zal echt een overheidsdienst moeten handhaven.

De heer **Garretsen (SP)** merkt op dat dit op het gebied van brandveiligheid ook geldt. Voor elke regel in de APV geldt volgens hem bij de rechter ook een handhavingsplicht. Als men die niet meer wil handhaven, moet men hem dus schrappen.

De heer **Amand (Trots)** stelt dat men niet moet overdrijven met deregulering. Sommige regels moeten naar zijn mening nu eenmaal gehandhaafd worden.

De heer **Vreugdenhil (CU)** vindt dat ook goed in beeld moet worden gebracht wat de gevolgen zijn voor de burger die er niet op zit te wachten om zelf gevaarlijke honden aan banden te leggen.

Het afschaffen van handhaving en regels kan ook irritatie oproepen bij de burger, als die zich niet meer beschermd voelt.

Mevrouw **Patist** zegt dat deze opmerkingen bevestigen hoe complex deze materie is. Dat verklaart ook waarom er zo veel stukken zijn aangeleverd en waarom deze informatiebijeenkomst gehouden wordt. Bovendien moet men niet vergeten dat Haarlem al vijf jaar bezig is met deregulering. Het opheffen van regels lijkt vrij eenvoudig, maar deze voorbeelden tonen het tegendeel aan.

Er zijn drie hoofdrichtingen voor de verdere uitwerking: zelfregulering, handhaven op basisniveau en vereenvoudiging. Daarbij geldt het niet als dogma dat er geen handhaving plaatsvindt als er geen specifieke regel is gesteld. Zelfregulering in het marktwezen betekent dus niet dat iedereen overal een markt mag beginnen, maar legt meer eigen verantwoordelijkheid bij burgers en ondernemers. Daarbij kan men ook denken aan afspraken met wijkverbinders, wijkraden en buurtgenoten.

Een extreem voorbeeld van deze hoofdrichting was het voorstel van de gemeente Hollandse Kroon om de hele APV af te schaffen. Dat heeft de raad daar echter tegengehouden. Er komt daar nu een aangepaste APV met minder regels. De vraag is welke rol de gemeente dan krijgt en of dan nog wel een bezuiniging wordt gerealiseerd als de gemeente bijvoorbeeld de rol van mediator gaat innemen. Bovendien is op veel punten – bijvoorbeeld het verlenen van collectevergunningen – een dusdanig lage capaciteit nodig (0,1 fte) dat van een substantiële bezuiniging geen sprake is als die taak geschrapt wordt. Het kan ook leiden tot een taakverzwaring bij andere overheidsdiensten, bijvoorbeeld bij de politie.

De tweede hoofdrichting is het koersen op een basisniveau van handhaving. Dan wordt de vraag welke ondergrens de raad acceptabel vindt. Men kan dan ook denken aan het schrappen van diensten van handhavers in de avonduren of in het weekend.

De derde hoofdrichting ziet men in de vereenvoudiging van de regels en de handhaving. Dat betekent ook dat er minder ruimte is voor maatwerk.

De heer **Van Driel (CDA)** vindt dat dit niet strookt met het afgesproken principe dat men regels gaat schrappen om minder te hoeven handhaven. Dat was volgens hem ook het kader dat het amendement stelde.

De **voorzitter** bedankt de inleiders voor het inzicht dat ze gegeven hebben in de wisselwerking tussen de verschillende wensen, beleidsdoelstellingen en niveaus waarop regels tot stand komen en waar sprake is van handhavingsplicht. Zij legt de vraag voor aan de burgemeester hoe dit alles zich nu verhoudt tot de oorspronkelijke opdracht aan het college.

Burgemeester **Schneiders** merkt op dat er wel enige relativering nodig blijkt te zijn rond de veelgehoorde opvatting dat er te veel regels zijn. Ten eerste zijn er in Haarlem al veel zaken gedereguleerd in het programma Minder regels – meer service. Waar voorheen vergunningen aangevraagd moesten worden, kan men nu vaak volstaan met een melding. Het klopt dat er een grote regeldruk is, maar die komt vooral voort uit regelgeving vanuit het Rijk. Daar zijn de grote slagen te maken. Door de invoering van de nieuwe omgevingswet komen bijvoorbeeld 5000 regels te vervallen. Ambtenaren zullen dan meer achteraf gaan toetsen. Maar dat gaat nog enkele jaren duren voordat die wet van kracht is. Voor deze discussie is die wet niet relevant. Daarnaast zullen er lokale regels nodig blijven om de lokale samenleving in goede banen te leiden. Er is een politieke opdracht gegeven om te bezuinigen, ook op deze sector. Hij vindt het van belang de raad te laten zien hoe er serieus gezocht wordt naar de mogelijkheden en wat die speurtocht heeft opgeleverd. In het amendement bij de Kadernota heeft de raad het zoekgebied beperkt tot strikt de regels. De bezuiniging mocht niet gezocht worden in andere maatregelen,

voor efficiency bijvoorbeeld. Daar komt dit verhaal uit. De vraag is nu hoe men verder moet gaan om de taakstelling te realiseren, nu er binnen het gestelde kader te weinig lijkt te vinden.

De heer **Fritz (PvdA)** vraagt of de conclusie nu moet zijn dat binnen het kader van het amendement geen bezuiniging van 800.000 euro te realiseren valt. Hij vraagt welk bedrag wel haalbaar zou zijn.

Mevrouw **Patist** merkt op dat het destijds verworpen voorstel ook het resultaat was van een lange speurtocht en neerkwam op een bezuiniging van 400.000 euro via deregulering en voor eenzelfde bedrag aan andere maatregelen. Dat staat in bijlage 1 nog eens beschreven.

Burgemeester **Schneiders** erkent dat het amendement een niet-realistische opdracht heeft opgeleverd. Hij denkt dat het beter zou zijn de aanwezige expertise op dit gebied te vragen aan te geven wat wel haalbaar is en daar dan verder over te discussiëren. Misschien moet men het ook wel gaan zoeken in kleinere dingen.

De heer **Vrugt (AP)** merkt op dat er een tweespalt lijkt te ontstaan tussen de wens van deregulering en efficiencymaatregelen. Hij merkt daarnaast op dat er nog een addendum komt op het integraal veiligheidsplan. Daarin staat de prioriteitenladder, omdat men nu eenmaal niet op alle gebieden alles kan handhaven. Hij stelt voor daarin dan heldere keuzes te maken in welke gebieden men niet meer actief gaat handhaven of welke prioriteiten geschrapt zouden kunnen worden.

Burgemeester **Schneiders** antwoordt dat de prioriteitenladder er op voorstel van de heer Van Driel juist uitgehaald is, maar dat de provincie erop aandringt toch iets van een handvat op te nemen, ook met het oog op de inspectietaak van de gemeente. Hij merkt op dat hij er als voorstander van transparantie en openheid toch grote moeite mee zou hebben om in alle openbaarheid aan te geven op welke gebieden en in welke buurten de gemeente niet meer zou willen gaan handhaven. Dat lijkt hem een al te grote uitnodiging om daar illegale activiteiten te gaan ontplooiën. Het zou een oplossing kunnen zijn daar alleen in beslotenheid over te spreken, want op zich denkt hij dat het wel de moeite waard zou zijn om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van een dergelijke aanpak.

De heer **Van Driel (CDA)** merkt op dat de gemeente hoe dan ook gehouden is een regel actief te handhaven als daar een verzoek toe komt. Die beginselplicht blijft overeind bij een prioriteitenladder.

Mevrouw **Van der Smagt (VVD)** pleit ervoor de handhaving op het gebied van openbare ruimte en leefbaarheid overeind te houden omdat problemen op die gebieden bij uitstek leiden tot grote ergernissen bij burger.

De heer **Gün (GLH)** bevestigt dat burgers daar de meeste problemen zien. Het is dus nog maar de politieke vraag of men veel energie moet steken in het vinden van bezuinigingen op die terreinen. Hij voorziet nog een uitdagende discussie.

Burgemeester **Schneiders** denkt dat er voldoende gezegd is om nu verder te kunnen gaan met de uitwerking.

De **voorzitter** concludeert dat voldoende duidelijk geworden is dat de taakstelling niet te realiseren valt met alleen minder regels en handhaving en dat de commissie open staat voor verdere verkenningen.